

ACC. N:R M10778:1-14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Småland, Blekinge* Upptecknat av: *P. G. Pettersson*

Härad: *L. Möre, Medelstads* Adress: *Box 10, Holmsjö*

Socken: *Gullabo, Lillhärda* Berättat av: _____

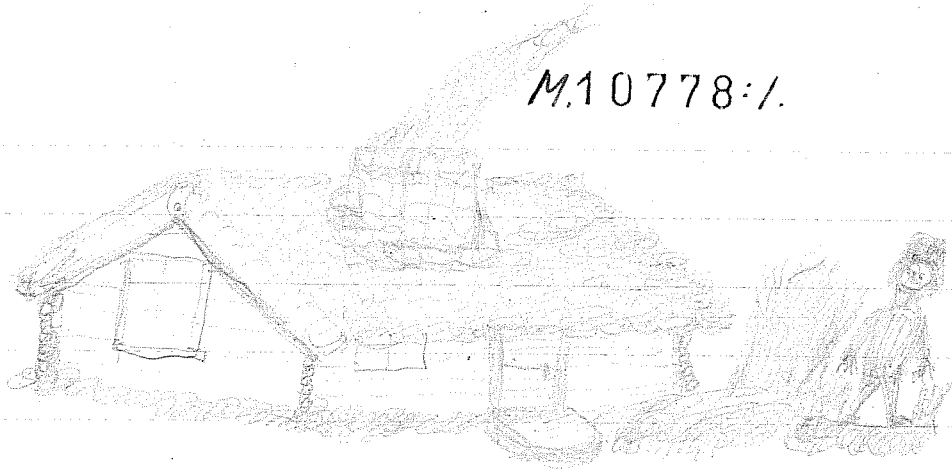
Uppteckningsår: *1932* Född år *1863* i *Trochult, Gullabo*

Lernadsbeskrivning.

2.1-14.

M.10778:1.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Här synes mitt barndomshem där jag upplevde mina
första pärm är som synes en utav gamla stillens sparra-
stugor med ett rum för en stor farmely samt ett mendne
och fasta med yorgaly uti, bastäderna för de fattiga var
nätt och ingårbrängt ur der våra färfäders tid. Man hade
icke så stora prittansgar på bastäder under den gamla
goda tiden då man kunde få upp sig en sådan stuga för
endast hundra dalor, det var arket som tarvade lätta
arvode, värmet fick man grates av bänderna då man på
egen hand hämtade det från skogen, män dåra stuga var ju
brannas, män min man fick besitta den såsom sin egen så
länge han fanns i livet, först hannes livstid blev brant.

rättelse — och jag skrev vis fel året sist, nämligen 1864,

1

Nr. 10778:2.

Jag är född i småland hallmar län gollabo söstarförsamling med tonsår
uti byn trochsholt den 25. december 1863. uti en mindre sparrastuga
i hruons ägarätt, min far var soldat och hade sin tjänstgöring
förlagd till hallmar i närheten av hallmar där man existerade, un-
der sin tjänstgöring kom han bort från denna värden på ett mys-
stiskt sätt som aldrig blev uppkärrat, dät lästes endast upp vid
kyrkan, soldaten Petter magnus Blom har blivit mördat under
sin tjänstgöring i hruons tjänst i hallmar exorsipat, dät var allt.
"man har talat om dät för mig" dätta var ju ett skräckerlag för min
fattiga mor som nu sat uti hruons sparrastuga med 6 oförsonda
barn bland dem var jag då menste endast 6 månader, dät är
nu 68 och ett hant är sedda, nu var dät för min fattiga mor till
att pröva sina arbetskraftar för att på egen hand och ett ärligt
sätt försörja sina barn, han fick ta sin tillflykt hos bänbarna
för att hos dem tjäna sitt uppehälle för sig och de sina, och de äldre
systrarna fick under tiden se till de yngre i hemmet, ty mor
måste tjäna sin tulusbilling för vana dag, och dät räckte inte till för

M. 10778:3.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

2

di 6 hemmaravande, män dätta ordnade sig på bästa sätt utav goda
människor, ty de äldre syssmannen tog sina därtill avsedda påsar och
gav sig ut till bondgårdarna för att ligga och låt lyckades bra
för varje gång, där till påsen var alltid full med brödkantar,
potatis, höttlen, och även någon redig sägelbit vid ättnelliga till-
fällen, samt där gick man fick från hvar en 9 dalars i månaden
och di 16 riksdalar från hvar en gång om året såsom gattial efter
får, ja tiden gick och man vänte till sig de äldre syssmannen fick
sig platsar i bondgårdarna, och vid mitt färdt är var vi endast
två syssman hemma, även jag hade redan då beöyatt gå i höyden
med en påse jag hade fått äva efter någon av mina syssman,
för att ha goda människor uppfylla vårt behov av föddvarar,
men så kom dät hårda slagett på vären i mars 1869, snän låg
djup och myckett halt, och var övvaranstrände sig med att skaffa
hem ved i från markarna villkett man hade läfte till utav
markägarna, men dätta blev min mars rista arbete, kon
fick långinflammation och dog bort från oss inom tre dygn.

M. 10778:4.

FOLKLIVSARKIVET³

Institutionen för folk- och forsk-
ning vid Lunds universitet

jag var då på nytt ätt och då andre min hemmarvarande bror
där ett och ett halvt år äldre, vi förstod oss icke på att skapa nå-
gon värd till hanne, och ingen människa kom till oss under tiden.
På fyärde morgonen efter sjukdomsfallet var min mor döda jag
vaktade vid hennes sida på morgonen, här blev ett gråtande
hela dagen till, tilldås sängen övromannade oss på aftonen, och
vi såv till fätyande morgon, då någon infan sig uti något
ärende, vi fortsatte gråta ty mor var död, och nu skulle man
ut i världen till ohärliga människor, dät förstod vi natur-
ligtvis inte män så måste det ju bli, vår mormor infan
sig senare på dagen, och då han fick hära hur dät ha-
de till gätt fick min bror som var två år äldre än
jag en hel del bannas för att han inte gätt dän en mil
länga vägen och hämtat mormodern så hade vår
mor säkert levatt, ty han var ju dän förståndiga
samantem på platsen för alla sjukdommar förblide
människor och djur.

M. 10778:5.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folk- och forsk-
ning vid Lunds universitet

varför inte då beata sin egen dattar om hon hade fått veta det
nu var det försent, mig tog mormor hand om, och brödan övar
lemnades till en bröde, en tid efteråt gästades död anhingon på oss
vi skulle säljas till dän som ropade in oss för minsta arvode
pr är, min mormor talade vid en snäll bröde som skulle ro-
pa in mig på så sätt att mormor skulle få ha mig halva tiden
på isett och banden p andersson den övriga halvdelen för isett
viltett banden och så gick med på, vi städes upp på en soppa
och ropades ut för minsta möjliga pris, det yälde för ett år
åt gången, vi såldes undan blabla. såsom en död eller levande
sah dach med dän skilnaden att vi skulle säljas varje år
till vi betett hamfermevade, jag såldes för 20 kr. pr är för
dänna gången, vilka pängar andersson fick behålla hela
arvode ett ändoch jag fick bött till att tillbringa dän mesta
av min tid hos min mormor där jag fick lära många nättiga
och värdefulla saker, som återhämtnar mig nu till star nätt

M. 10778:6.

FOLKLIFSBARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

dät var sista gången på denna dag vi såldes sam jag såg denna
min broder, han såldes en gång för varje år och fick nya fastar.
föräldrar tills han var hampfermeredd och han alltid långt från
varandra och därför kom vi inte i tillfälle att träffas mer i
dätta livet. hans örne blev skrämmens så fort han hade
läst för prästen, och slutade sin bana som slorman på den
ängare han hånstjärde vilken gick till bottnen under en resa
till england, jag såldes alltså mer än den gången fy andersson
endast anmälde att han var belåten med mig och att jag skul-
le fastsätta hos honom för samma stäende och för att vill-
hett godmändes av styrelseledamöterna i fattigvården, att
jag uppehåll mig hos minnorna fick inte nämnas för si en
fattig arbetare var icke vederhäftig till att uppföra från-
falna barn dät måste vara en bande, jag fick alltså fastsätta
på detta sätt hos andersson och min minnorna till jag vart
hampfermeredd och var mer än belåten härmed och fick lära
ofantligt mycket på båda ställen, hos andersson vid landt-
bruket.

M. 10778:7

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

och kreatursvård samt divärse arbeten som förekommar på en
landt gård, hos mormor fick jag i första hand lära läsa och i
andra lära mig namnen på alla sorters växter som naturen
frambrachte under sommartiden, och till vilka ädla mål och
nyttan äro de vasa nötliga för människor och djur, samt
hur man skulle behandla dessa växter för att frambringa
passan, goda, och nötliga medel som utar däm, till de nyttan-
mar var och en medicin skulle användas, bräsa, valbärsgår,
måla var nämligen den stora omgivningens händigaste sam-
vit och ätnyöt det storska förtone de bland sina mädsmän
hans vi bör tala på ord som min skottid såsom barn, ja
det hela var endast tre sjuvishors tärminar alltså artan
vishor, däråfta följde hamfermeringen som värlte två må-
nader med två dagar i vishan, och däråfta var man förs-
dig att på egen hand försörja sig, jag tog tjänst hos händer
som jag talat i föregående inlägg, ja detta förkom dels
uti min hembygd Småland, och dels i lehringe villhet jag
icke gillade mycket, men var dock läroricht för sommaren

M.10778:8.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

så hamnade jag ändå till sist uti blekinge där jag beslöt taga
mig en landtbrukshäns och i samma vecka en trädgårdshäns.
på fattigdammens väg d v s. arbeta sig fram för skolan endast
för underhållet och dät var ju en god och tacksam sak för mig
ja dät gick snart äro jag gift med dän kvinna som ännu
lever och trivs och vi mår nu bra på gamla dagar som vi alltid
gjort för övrigt tack vare goda arbetsgivare som jag alltså
varit uti framflykt med, villmett icke man förkamma då
dä man gör sin flit mot sin prinsipa och skötar sina ilig-
gande med trohet och ärlighet, och därför har dät ofta tillfallet
mig goda drickspängar vid älskliga tillfällen från goda och
givmilda arbetsgivare, ja dät heka beror på de underlydandes
egett uppförande mot sina arbetsgivare, ja då jag hade gift
mig fick jag min första plats som rättnare hos poeten telan
där handskarna på hans lilla vackra landtgård och skogstorp
här inom tillhärda församling där jag skötte där under tre år

så tyckte jag att jag ville ha en bättre avlämnad plats.
Varför jag sågte rättare platsen hos dotterinnan rydhäns på
vedelystlund, och änkligt även platsen, han var änka efter dot-
ter o. rydhäns. jag sågte kändes gärd även där under tre år
under tiden gjorde jag mig antryckt av dotterinnan män-
sche av arbetspärmanalen som änkade mig i botten på by-
hubyen för dän stränghet jag begagnade mig utav under ar-
bets-tiden, så sågte jag mig till agnoms härrefärd där jag fick
bättre avlämnad plats, män mera arbete fäll här på min fött
by där var en pärmanal som uppgick till övar trättotalett och
och därtill mycket svårhandterliga, som allti varit fallet
för sådana pärmanar som inte vill skäta sina platser av-
däntligt, på dännan plats blev jag trätt på att ha rättre-
befattningen, jag slutade efter fyra års tjänstgöring mot
ingspikhetens reby, så avänserade jag till stallmästare hos
dän på sin tid dän väl hände och för sin godhet och rättvisa
sätt värdige markbrana stads barymästare Kerman som -

utom sin stadsgård var ägare till dän wärdshuset. Spandels-
torp i närheten av Lycksele. på detta landställe uppehöll sig
benymästare nerman under sammartiderna, dänna plats inne-
hade jag till haps dödd, då jag åter flötade till silkhärda fär-
samling och skaffade mig en lägenhet villmer jag ännu inne-
har, under dessa senare åren har jag inhämtat otaligt stora
lärdommar av gamla människor som jag varit i beröring
med igenom mine många resor jag gått hos och träs igenom
både smiland och blekinge, jag har nämligen varit ombud
för flera stycken värmebeilag uti olika bevaringar för matlag-
ning av värme och trävaror utav de mest skilda slag, och på
grund härav var min värme samhet förlagd till att resa och
taga emot värme vid statyanarna på vidsträckt platsar
längs äfter fjärrvägarna inom både smiland och blekinge
på detta sätt har jag framsett uti tillfälle att få studera de
normens gamla tider igenom gamla män och kvinnor som
vetat om våra förfäders lifstiden samt deras seder och bruk.

M.10778:11.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

under flyddå tidar, ja dät är vad som legat uti mitt inträ-
se villkett är mitt största nöje än i dag att genom gamla
sagesmän få studera de gamla förfädernas upplevelser genom
deras sägner och föreställningar om allt som förhållit under
flyddå tidar, min antichningsbok har inte allt för länge le-
gatt kvar uti fickan då dät förhållit några berättelser
utav skilda slag från våra förfädernas tiders var, dät har
varit och är fortfarande mitt största nöje att få neda på
där långt i fjärran svanna tiden då troll och spöken var
uti dät närmaste härrar äro människorna här uppe uti
skogsbjörkarna ja dät var under den tid då ingen upp-
lysning fanns bland människorna, då man trodde på så-
dant, ja dät hade skolat vara mitt största nöje att
fått levat och varit med på den tiden, men man
får nöja sig med vad våra gamla sagesmän berättar
om våra förfädernas upplevelser, dät blir ändå en påminnelse,

M. 10778:12.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

min nyta såsom väskermottagare skänkte jag till 1925. då jag
drag mig tillbaka från detta ansvärfulla uppdrag, för ty
att hantera andras massa är en tungt vägande bärda om
man skall handla samvetsgrant och ha rent myöl i påsen
så att det icke hamnar svåra efterräkningar. villkett icke
~~har~~ drabbat mig under min långa väsksamhetstid det
är tydligen tillhållna de många bolag jag har varit om-
bud för under dessa åren. vid sidan av den väl kända
ferman träxparten under skedals tid, och äfter hans död blev
undäkt till handelsaktiebolaget trä, vid skedals ferman,
och det nybildade bolaget trä innehade jag anställning
under ett tyugatal år såsom sådan och innehade den till jag
drag mig tillbaka för ålder skull. det passade mig icke att
nåsa omkring längre, ja borta är bra, men hemma är bäst,
då man icke har fullna räknor på räst!

Ja jag har här tagett lärvar ett kapp utav min levnads-
bana som jag här i några korta drag har dragett bladt
wän tiden tillåter mig icke att uti sin helhet belysa hela min
levnadshistoria dät skulle ta en tid om ett par månader och
skulle omfatta flera hundra blad, ty min livstid är händelse-
rik och färd med både stora och små händelser mäd både
sorg och glädje, både med- och motgång, och man vänstligen
ha sitt värde i prästen, får att upplysa allmänheten om hur en fat-
tig arbetare skall gå sinas skar så att man slipper att lida
nod och ligga stat och brann till last, vilkett lätt man und-
vikas även på sin ålderdom då man blir oförmögen till att
utföra varjehandla arbeten, dät heter efter våra alidne
färfärdas ordspår, arbeta troget och flitigt medan du är,
spara en slant till du blir gammal och tan, så blir ålderdom-
men icke svår att bära, då får du såhant din föda till däs
man skall dig till graven bära till de döda då man inte mer behö-
va

M. 10778:14.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Skulle tryckeriet änha hela min levnadshistoria i
detalj upptecknad från mitt födelse år och till den tid jag
nu lever uti mänd alla de händelser jag genomlevat som
är både många, märkliga, och baroriska uti både värsligt
och ädeligt omfång, samt alla de underliga förhållanden
med arbetsmetoder och folkseener som följt med under
min livstid som även jag kan räkna mig delaktig uti.
Så skriv till mig därav för utväxling och bestäm hur ni
vill ha det, jag tror säkert det blir intressant och lärorikt
för eder tidnings läsare, vad som anbelangar med han-
dsett för min själv Ammannen Albert Nilsson
bestämma övar, i så fall kan vill ta del av det samma.
Tackar med utmärkt högaktning, Värdsamt,

P. G. Pettersson box 10 - Halmbyä den 24. 11 - 1932
an utlävade yulberättelsen hamma eder till handa till yul.